

УДК 657.37: 659.3:334.021

Марина Штупун

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СКЛАДАННЯ ЗВІТНОСТІ
З КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**

Марина Штупун

**ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОТЧЕТНОСТИ
ПО КОРПОРАТИВНОЙ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ**

Maryna Shtupun

**INFORMATION SUPPORT OF FINANCIAL REPORTING IN THE CORPORATIVE
SOCIAL RESPONSIBILITY**

Розглянуто питання порівнянності інформації, яка відображається підприємствами у звітності з корпоративної соціальної відповідальності (далі – звітність з КСВ) та іншими видами звітності, яка регламентована законодавством України та має обов'язковий характер подання до відповідних органів. На сьогодні в Україні немає єдиної форми, порядку складання та періодичності подання звітності з КСВ, тому було досліджено та запропоновано критерії порівнянності інформації щодо показників цього виду звітності з показниками податкової, фінансової та статистичної звітності України.

Ключові слова: звітність з корпоративної соціальної відповідальності, критерії порівнянності інформації, інформаційне забезпечення.

Рис.: 1. Бібл.: 22.

Рассмотрен вопрос сопоставимости информации, отображаемой предприятиями в отчетности по корпоративной социальной ответственности и другими видами отчетности, которые регламентированы законодательством Украины и имеют обязательный характер представления в соответствующие органы. На сегодня в Украине нет единой формы, порядка составления и периодичности представления отчетности по КСО, поэтому было исследовано и предложены критерии сопоставимости информации относительно показателей данного вида отчетности с показателями налоговой, финансовой и статистической отчетности Украины.

Ключевые слова: отчетность по корпоративной социальной ответственности, критерии сопоставимости информации, информационное обеспечение.

Рис.: 1. Библ.: 22.

The article discusses the comparability of information displayed by enterprises in report of corporate social responsibility and other kinds of reports, which regulated by the legislation of Ukraine and is binding submission to the relevant authorities. Today in Ukraine there is no single form, order preparation and periodicity of reporting on CSR so it was investigated and proposed the criteria of comparability of information relatively of indicators of this type of reporting and indicators of tax, financial and statistical reports of Ukraine.

Key words: report of corporate social responsibility, the criteria of comparability of information, information support.

Fig.: 1. Bibl.: 22.

JEL Classification: M 41

Постановка проблеми. Складання та оприлюднення звітності з корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) є досить актуальною темою для України, оскільки все більше підприємств приєднується до необхідності оприлюднення питань сталого розвитку. Невизначеність форми, порядку та строків подання звітності з КСВ на законодавчому рівні є причиною складнощів під час перевірки інформації, яка відображена у звітах з КСВ та не сприяє поширенню її складання підприємствами. Рівень достовірності даних, які відображені у звітності з КСВ, має велике значення, оскільки така інформація повинна збігатися з інформацією, яка подається до відповідних контролюючих органів. У зв'язку з цим питання розуміння критеріїв зіставності інформації у регламентованих звітах та звітності з КСВ є актуальними, що є досить важливою основою для обґрунтування їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Л. І. Швець досліджувала витрати, які виникають у підприємства в результаті ведення ним соціально відповідальної діяльності, та їх класифікацію [1]. Т. І. Єфіменко, В. М. Орлова та Т. О. Петухова [2] у своєму дослідженні обґрунтовували необхідність подання показників соціальної відповідальності у фінансовій звітності підприємств. В. П. Кукоба досліджував методи, обліку й аудиту витрат на заходи із забезпечення корпоративної соціальної відповідальності підприємства, а

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

також обґрунтовував порядок їх обліку на субрахунках підприємства за окремими напрямками [3]. В.С. Лень та О.М. Коливешко досліджували місце обліку екологічної діяльності в системі господарського обліку [4] та питання наявності екологічної інформації у фінансовій та статистичній звітності підприємства, яка може бути використана при складанні звітності з корпоративної соціальної відповідальності [5]. І. В. Жиглей [6], Г. В. Писаревська та І. В. Бешуля [7] у загальному плані зазначають, що джерелом отримання інформації для отримання показників звітності з КСВ є соціальний облік, не розкриваючи при цьому процес накопичення такої інформації. Цими та іншими дослідниками здійснено певний внесок у вирішення проблеми обліково-аналітичного забезпечення звітності з корпоративної соціальної відповідальності. Проте аспекти обліку діяльності з корпоративної соціальної відповідальності в наукових дослідженнях представлені фрагментарно. Зважаючи на суттєву роль звітності з корпоративної соціальної відповідальності для спільноти, проблема накопичення інформації для її складання є дуже актуальною.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є конкретизація джерел показників звітності з КСВ.

Виклад основного матеріалу. Дослідження, пов'язані з формуванням показників звітності з КСВ, більшою мірою формують міжнародні інститути та організації, які задають основні тенденції у сфері відображення результатів сталого розвитку.

Найбільш ваговими стандартами, які використовуються під час складання звітності з КСВ, є:

1) стандарт соціальної звітності компаній AA1000 AS, розроблений британським Інститутом соціальної та етичної звітності (Institute of Social and Ethical Accountability) та призначений для вимірювання результатів діяльності компаній з погляду етичних позицій, який відображає процедуру та набір критеріїв, які дають змогу проведення соціального та етичного аудиту їх діяльності [8];

2) керівництво з соціальної відповідальності ISO 26000 Міжнародної організації зі стандартизації (ICO), який розкриває підходи щодо реалізації соціально відповідальної поведінки підприємства [9];

3) стандарт корпоративної соціальної відповідальності Social Accountability 8000, розроблений Social Accountability International, визначає спрямованість на дотримання компаніями прав людини та вдосконалення умов праці найманих працівників [10];

4) керівництво зі звітності у сфері сталого розвитку G4 Глобальної ініціативи по звітності є керівництвом, яке розкриває сутність та склад конкретних показників звітності щодо соціальної, екологічної та економічної діяльності підприємства [11].

Складання та оприлюднення звітності з КСВ є результатом рішення окремого підприємства, яке бажає приєднатися до ідей сталого розвитку, а тому відповідальність за повноту та достовірність інформації, відображеної у такому звіті, лежить на такому підприємстві. Нині в Україні відсутні затверджені порядок, форма та національні стандарти складання, механізм перевірок звітності з КСВ, а також не визначено чіткої позиції держави щодо законодавчого регулювання у цій сфері, що є причиною складання звітності з КСВ досить незначною частиною підприємств, установ і організацій, а також утруднює контроль за її достовірністю.

Оскільки в Україні під час складання звітності з КСВ найчастіше використовують Керівництво зі звітності у сфері сталого розвитку G4, тому розглянемо джерела інформації для її заповнення з позицій цього Керівництва. Показники Керівництва G4 зведені у категорії, підкатегорії та аспекти (рис.).

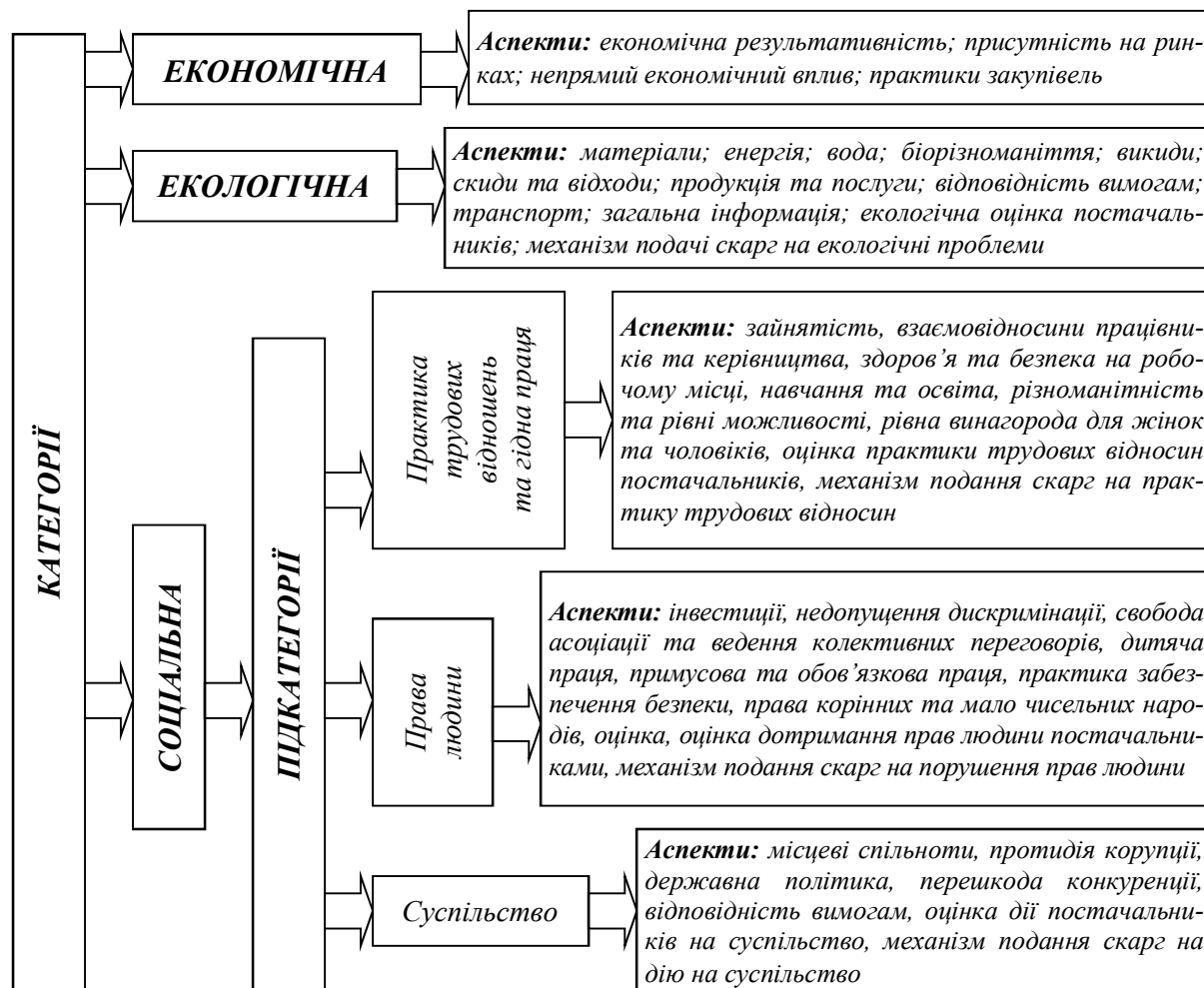

Рис. Класифікація показників згідно з Керівництвом G4

Джерело: [2].

Розглянемо категорію «Економічна» у розрізі кожного аспекту. Відповідно до Керівництва G4 аспект «Економічна результативність» відображає такі показники, як:

- 1) створена і розподілена пряма економічна вартість;
- 2) фінансові аспекти та інші ризики і можливості для діяльності організації, пов'язані зі зміною клімату;
- 3) забезпеченість зобов'язань організації, пов'язаних з пенсійними планами з встановленими пільгами;
- 4) фінансова допомога, отримана від держави.

Показник «Створена і розподілена пряма економічна вартість» відображає інформацію щодо отриманих доходів та витрат, пов'язаних з отриманням таких доходів. Зазначимо, що найбільш достовірною інформацією, яка контролюється відповідними регулюючими органами, є інформація, яка відображена у фінансовій, податковій та статистичній звітності.

Найбільше інформації про доходи містить фінансова звітність, вимоги до якої регулюються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [12] та відображаються у таких формах та рядках:

- 1) форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» – р. 2000 чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), р. 2120 інші операційні доходи, р. 2200 дохід від участі в капіталі, р. 2220 інші фінансові доходи, р. 2240 інші доходи;

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

2) форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)» – р. 3000 надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), р. 3095 інші надходження від операційної діяльності, р. 3200 надходження від реалізації фінансових інвестицій, р. 3205 надходження від реалізації необоротних активів, р. 3215 надходження від отриманих відсотків, р. 3220 надходження від отриманих дивідендів, р. 3225 надходження від деривативів, р. 3250 інші надходження від інвестиційної діяльності, р. 3340 інші надходження від фінансової діяльності;

3) примітки до фінансової річної звітності – розділ 5 колонка «Доходи».

У Податковій декларації з податку на прибуток підприємства наводяться доходи за даними фінансової звітності, фінансові результати до оподаткування та коригування на податкові різниці, які розшифровуються у додатку до декларації. Окремо наводяться також: доходи за договорами страхування і співстрахування; сума доходу, отриманого від діяльності з проведення азартних ігор з використанням гральних автоматів; сума доходу від букмекерської діяльності, азартних ігор. Щодо витрат, то інформація обмежується лише сумами штрафів і пені при виправленні помилок за попередні звітні періоди і сумою виплачених виплат гравцю [13]. Частина інформації щодо доходів від операційної діяльності також має Податкова декларація з податку на додану вартість у рядках колонки А [14].

Інформація щодо виробництва та реалізації за номенклатурою продукції наводиться також у статистичному звіті «Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції» (форма 1П-НПП) [15].

Інша сторона показника «Створена і розподілена пряма економічна вартість» – витрати (розподілена пряма економічна вартість), яка у звітності з КСВ має бути відображена у розрізі інформації щодо операційних витрат, заробітної плати та інших виплат працівникам, виплати постачальникам капіталу, виплати державі, інвестиції у місцеві спільноти.

У фінансовій звітності форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» операційні витрати представлені у рядках «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)», «Адміністративні витрати», «Витрати на збут», «Інші операційні витрати», а також у розділі III «Елементи операційних витрат».

Витрати на оплату праці та витрати на відрахування на соціальні заходи за відповідний звітний період відображаються у розділі III «Елементи операційних витрат» форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Фінансова звітність форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів» також містить інформацію щодо витрат на оплату праці та соціальні заходи у розділі I «Рух коштів у результаті операційної діяльності» у рядках «Витрачання на оплату праці», «Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи» та частково у рядку «Витрачання на оплату зобов'язань з податків і зборів».

У статистичному звіті форми 1-ПВ «Звіт з праці» у розділі III «Склад фонду оплати праці» наводяться суми витрат на фонд основної та додаткової заробітної плати, заохочувальні та компенсаційні виплати, а також оплата за невідпрацьований час [16]. Інший статистичний звіт форма № 1-РС «Звіт про витрати на утримання робочої сили» (подається один раз на чотири роки) [17] у розділі II «Витрати на утримання робочої сили» має подібну інформацію, що й 1-ПВ «Звіт з праці», але додатково містить дані щодо витрат підприємства на забезпечення працівників житлом (р. 230), на соціальне забезпечення працівників (р. 250), на професійне навчання (р. 310), на культурно-побутове обслуговування (р. 320), інші витрати на утримання робочої сили (р. 330), податки (р. 340) та сума компенсації роботодавцю витрат на утримання робочої сили (р. 350).

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Інформація щодо витрат на заробітну плати та інші виплати працівникам за видами нарахувань (основна заробітна плата, відпустка, лікарняні та інші) та суми єдиного соціального внеску містить «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до фіскальних органів» [18]. Дані щодо нарахувань заробітної плати та інших доходів працівникам, а також утримань з доходів податку на доходи фізичних осіб та військового збору містяться в Податковому розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма 1-ДФ) [19].

У формі № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» міститься інформація щодо заборгованості за виплатами заробітної плати у рядку «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці», за розрахунками з єдиного соціального внеску (ЕСВ) – у рядку «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування» на відповідну звітну дату. У цій формі міститься дані й про іншу заборгованість.

Інша складова показника «Створена і розподілена пряма економічна вартість» виплати постачальникам капіталу надають інформацію щодо виплат дивідендів, які відображають у Додатку АВ «Розрахунок авансового внеску з податку на прибуток на суму виплачених дивідендів (прирівняних до них платежів)» Податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Фінансова звітність також має таку інформацію у формі № 3 «Звіт про рух грошових коштів» у рядку 3355 «Витрачання на сплату дивідендів» та у формі № 4 «Звіт про власний капітал» у рядку 4200 «Виплати власникам (дивіденди)».

Складова показника «Створена і розподілена пряма економічна вартість» виплати державі відображається у податкових деклараціях, які містять інформацію щодо нарахованих та виплачених податків, передбачених ПКУ.

Складова показника «Створена і розподілена пряма економічна вартість» інвестиції у місцеві спільноти окремо у фінансовій та іншій звітності не виділяється, а лише може бути частиною інших витрат підприємства, що вимагає організації окремого обліку таких інвестицій.

Друга група показників аспекту «Економічна результативність», а саме «Фінансові аспекти та інші ризики і можливості для діяльності організації, пов'язані зі зміною клімату» містить у собі більш необлікову інформацію, яка накопичується у відділі охорони навколишнього середовища, який здійснює дослідження для підприємства, та містить дані щодо ризиків та можливостей, методів управління ризиками дії підприємства на навколишнє середовище.

Третя група показників аспекту «Економічна результативність», а саме «Забезпеченість зобов'язань організації, пов'язаних з пенсійними планами з встановленими пільгами» повністю узгоджується з даними «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до фіскальних органів», а також розрахунків Пенсійного фонду України щодо пільгових пенсій.

Третя група показників аспекту «Економічна результативність», а саме «Фінансова допомога, отримана від держави» пов'язана з наданням інформації щодо податкових пільг, отриманих від держави, отриманням субсидій та цільового фінансування. Дані щодо податкових пільг підприємства містяться у «Звіті про суми податкових пільг» [20]. Дані про суми цільового фінансування містяться у фінансовій звітності форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» рядок 1525 «Цільове фінансування» та у формі № 3 «Звіт про рух грошових коштів» рядок 3010 «Надходження від цільового фінансування».

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Розглянемо другий аспект «Присутність на ринках» категорії «Економічна». Відповідно до Керівництва G4 аспект «Присутність на ринках» відображає такі показники:

1) відношення стандартної заробітної плати початкового рівня співробітників різної статі до встановленої мінімальної заробітної плати у суттєвих регіонах діяльності організації;

2) частка керівників вищого рангу в суттєвих регіонах діяльності організації, найнятих з числа представників місцевого населення.

Цей аспект більшою мірою містить необлікову інформацію, яка є результатом аналізу співвідношення встановленого державою мінімального рівня заробітної плати та заробітної плати працівників, дані щодо якої можуть бути надані бухгалтерією, а також аналіз структури кадрів, який може надати або відділ кадрів, або юридичний відділ підприємства. Облікова інформація щодо рівня заробітної плати міститься у таблиці 6 «Відомості про нарахування заробітної плати (доходу) застрахованим особам» у «Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до фіскальних органів».

Розглянемо третій аспект «Непрямий економічний вплив» категорії «Економічна». Відповідно до Керівництва G4 аспект «Непрямий економічний вплив» відображає такі показники, як:

1) розвиток і вплив інвестицій в інфраструктуру і безоплатні послуги;

2) істотні непрямі економічні впливи, включаючи область впливу.

Цей аспект також містить необлікову інформацію, яка описує позитивні та негативні результати впливу від інвестування у проекти зацікавлених осіб, а також економічні очікування від такого впливу.

Відповідно до Керівництва G4 аспект «Практики закупівель» категорії «Економічна» відображає показник – частка витрат на місцевих постачальників у суттєвих регіонах здійснення діяльності. Цей аспект містить необлікову інформацію, яка описує процес ведення діалогу з місцевими постачальниками та особливості роботи з ними, які відображені у договорах постачання товарів, робіт, послуг.

Розглянемо категорію «Екологічна». Аспекти цієї категорії слід розглядати комплексно, оскільки показники цієї категорії розглядаються у розрізі їх дії на навколишнє середовище та впливу на екологію. З огляду на такий стан речей найбільш інформативним є Податкова декларація екологічного податку з додатками. Інформація щодо екологічного впливу є частиною даних, які відображаються у статистичній та фінансовій звітності, а тому її не виокремлюють.

Розглянемо категорію «Соціальна». Аспекти цієї категорії мають складну ієрархію та відображають в основному необлікову інформацію, яка накопичується у відповідних структурах підприємства (відділ кадрів, охорони праці, юридичний відділ, інтерв'ю відповідальних за збір інформації тощо), профспілках. Але слід зазначити, що ця категорія у розрізі інформації щодо зайнятості може бути порівняна з деякими статистичними звітами. Статистичний звіт 1-ПВ «Звіт з праці» відображає інформацію щодо середньооблікової кількості у розділі I «Кількість працівників». Інший статистичний звіт форма № 1-РС «Звіт про витрати на утримання робочої сили» (один раз на чотири роки) [17] у розділі I «Кількість працівників і оплачений робочий час» відображає кількість штатних працівників, зовнішніх сумісників та працюючих за цивільно-правовими договорами і відпрацьовані години. Інформація щодо професійної підготовки працівників та підвищення кваліфікації відображається у 6-ПВ «Звіт про кількість працівників, їхній якісний склад та професійне навчання» [21].

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У звітність з КСВ включається й зовнішня інформація, яку необхідно збирати й обробляти, зокрема пов'язана з очікуваним впливом на місцеві спільноти та місцеву економіку, порівнянні показники по галузі тощо.

Аналізуючи показники, які включаються до звітності з КСВ загалом можна стверджувати, що вони формуються переважно в системі господарського обліку, який визначається як фіксація фактів, пов'язаних з діяльністю підприємства та необхідних для її забезпечення та для надання інформації зовнішнім і внутрішнім користувачам згідно із Законом та внутрішніми правилами для прийняття управлінських рішень. Основною складовою господарського обліку є бухгалтерський облік. Крім того, господарський облік включає в себе накопичення і реєстрацію іншої необлікової інформації, соціального, екологічного, науково-технічного характеру [22].

Висновки і пропозиції. З наведеного вище можна зробити такі висновки і пропозиції:

1) неузгодженість єдиної форми, порядку та стандартів складання, механізму перевірок звітності з КСВ, а також невирішеність питань щодо законодавчого регулювання такої звітності викликають складнощі щодо формування та подання достовірності інформації;

2) складність ієрархії показників звітності з КСВ призводить до повторювання інформації у різних видах звітності;

3) значна кількість інформації у звітності з КСВ має не обліковий характер, що унеможливує порівняння з регламентованими звітами та потребує проведення додаткових процедур щодо підтвердження достовірності;

4) з метою єдиного підходу до складання звітності з корпоративної соціальної відповідальності доцільним є затвердження Національного стандарту зі звітності з корпоративної соціальної відповідальності, узгодженого з міжнародними стандартами, що сприятиме порівняльності такої звітності різних підприємств та накопиченню необхідної інформації для її складання в господарському обліку.

Список використаних джерел

1. Швець Л. І. Витрати соціально відповідальної діяльності бізнесу / Л. І. Швець // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2011. – № 2 (56). – С. 163–168.

2. Єфіменко Т. І. Подання показників соціальної відповідальності підприємництва в фінансовій звітності [Електронний ресурс] / Т. І. Єфіменко, В. М. Орлова, Т. О. Петухова // Ефективна економіка. – 2014. – № 4. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2969>.

3. Кукоба В. П. Корпоративна соціальна відповідальність підприємства: аспекти сучасного обліку та аудиту витрат [Електронний ресурс] / В. П. Кукоба // Ефективна економіка. – 2012. – № 8. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1312>.

4. Лень В. С. Место учета экологической деятельности в системе бухгалтерского учета / В. С. Лень, О. М. Коливешко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – № 3. – С. 317–321.

5. Лень В. С. Екологічна інформація у фінансовій звітності / В. С. Лень // Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-економічна стратегія розвитку в умовах євроінтеграційних процесів: аспекти сталості та фінансової безпеки» (05-06.11.2014). – Чернігів : ЧНТУ, 2014. – С. 135–136.

6. Жиглей І. В. Еволюція бухгалтерського обліку в контексті розвитку соціальних відносин [Електронний ресурс] / І. В. Жиглей. – Режим доступу : http://www.ztu.edu.ua/ua/science/publishing/wzbirnik/econom/1_13/7.pdf.

7. Писаревская Г. В. Корпоративная социальная ответственность и отчетность как продукт социального бухгалтерского учета [Електронний ресурс] / Г. В. Писаревская, И. В. Бешуля. – Режим доступу : <http://be5.biz/ekonomika1/r2010/00754.htm>.

8. Стандарт соціальної звітності компаній AA1000 AS [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.accountability.org/standards/aa1000as/index.html>.

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

9. *Керівництво з соціальної відповідальності ISO 26000* Міжнародної організації зі стандартизації (ICO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=42546/.

10. *Стандарт корпоративної соціальної відповідальності Social Accountability 8000* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sa-intl.org/index.cfm?fuseaction=Page.ViewPage&PageID=937>.

11. *Керівництво зі звітності у сфері сталого розвитку G4* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalreporting.org/resource/library/Russian-G4-Part-One.pdf>.

12. *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 року № 73. – Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/npsbu1>.

13. *Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15>.

14. *Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 23.09.2014 № 966. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1267-14>.

15. *Роз'яснення щодо заповнення форми державного статистичного спостереження N ІП-НПП (річна) «Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції»* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Держстату України від 05.08.2014 № 222. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FN007851.html.

16. *Про затвердження Інструкції щодо заповнення форми державного статистичного спостереження 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці»* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Державної служби статистики від 27.02.2013 р. № 68. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1212-09>.

17. *Про затвердження форми державного статистичного спостереження № 1-РС (один раз на чотири роки) «Звіт про витрати на утримання робочої сили»* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Державної служби статистики України від 07.08.2014 № 227. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1157.2661.0>.

18. *Порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15>.

19. *Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку* [Електронний ресурс] : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 № 4. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15>.

20. *Про затвердження Порядку обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг* [Електронний ресурс] : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 № 1233. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1233-2010-%D0%BF>.

21. *Про затвердження форм державних статистичних спостережень зі статистики праці* [Електронний ресурс] : Наказ Державної служби статистики України від 07.08.2013 № 239. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-form-derzhavnih-statistichnih-sposterezhe-doc152869.html>.

22. *Лень В. С. Господарський облік: дефініція та зміст* [Електронний ресурс] / В. С. Лень // Вісник ЧДТУ. Серія «Економічні науки». – 2012. – № 56 (1). – С. 284–289. – Режим доступу : <http://ekona.org.ua>.

References

1. Shvets, L.I. (2011). Vytraty sotsialno vidpovidalnoi diialnosti biznesu [The cost of socially responsible business]. *Visnik ZhDTU. Ekonomichni nauki – Herald ZSTU. Economic Sciences*, no. 2 (56), pp. 163–168 (in Ukrainian).

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

2. Efimenko, T. I., Orlova, V. M. & Petuhova T. O. (2014). Podannia pokaznykiv sotsialnoi vidpovidalnosti pidpriemnytstva v finansovii zvitnosti [Presentation of indicators of social responsibility of business in the financial statements]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, no. 4. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2969>.

3. Kukoba, V.P. (2012). Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist pidpriemstva: aspekty suchasnoho obliku ta auditu vytrat [Corporate social responsibility of the enterprise: modern aspects of accounting and audit costs]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, no. 8. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1312>.

4. Len, V.S. & Koliveshko O.M. (2015). Mesto ucheta ekologicheskoi deiatelnosti v sisteme buhgalterskogo ucheta [Place integration of environmental activities in the accounting system]. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and perspectives of Economics and Management*, no. 3, pp. 317–321 (in Ukrainian).

5. Len, V.S. (2014). Ekolohichna informatsiia u finansovii zvitnosti [Environmental information in the financial statements]. Proceedings from *Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia “Finansovo-ekonomichna stratehiia rozvytku v umovakh evrointehratsiinykh protsesiv: aspekty stalosti ta finansovoi bezpeky” – International scientific-practical conference “Financial-economic development strategy in terms of European integration processes, aspects of sustainability and financial security”* (05–06.11.2014). Chernihiv: ChNTU, pp. 135–136 (in Ukrainian).

6. Zihlei, I.V. *Evoliutsiia buhgalterskoho obliku v konteksti rozvytku sotsialnykh vidnosyn* [Evolution of Accounting in the context of social relations]. Ofitsiyni sait ZhDTU [Site of ZSTU]. www.ztu.edu.ua. Retrieved from http://www.ztu.edu.ua/ua/science/publishing/wzbiirnik/econom/1_13/7.pdf.

7. Pisarevskaia, G.V. & Beshulia, I.V. *Korporativnaia sotsialnaia otvetstvennost i otchetnost kak produkt sotsialnogo buhgalterskogo ucheta* [Corporate social responsibility and accountability as a product of social accounting]. Ofitsiyni sait Instituta ekonomiki i prava Ivana Kushnira [Site of Institute of Economics and Law Ivan Kushnir]. <http://be5.biz/index.htm>. Retrieved from <http://be5.biz/ekonomika1/r2010/00754.htm>.

8. Standart sotsialnoi zvitnosti kompanii AA1000 AS [AA1000 Assurance Standard]. Retrieved from <http://www.accountability.org/standards/aa1000as/index.html>.

9. Kerivnytstvo z sotsialnoi vidpovidalnosti ISO 26000 Mizhnarodnoi organizatsii zi standartyzatsii (ISO) [Guidance on social responsibility ISO 26000:2010]. Retrieved from: http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=42546/.

10. Standart korporativnoi sotsialnoi vidpovidalnosti Social Accountability 8000 [The SA8000 Standard]. Retrieved from <http://www.sa-intl.org/index.cfm?fuseaction=Page.ViewPage&PageID=937>.

11. Kerivnytstvo zi zvitnosti u sferi staloho rozvytku G4 [Global Guidelines for reporting Sustainability G4]. Retrieved from <https://www.globalreporting.org/resource/library/Russian-G4-Part-One.pdf>.

12. Natsionalne polozhennia (standart) buhgalterskoho obliku 1 “Zagalni vimogi do finansovoyi zvitnosti”: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 7 liutoho 2013 roku № 73 [National Provision (Standard) 1 “General Requirements for Financial Reporting”, approved order of the Ministry of Finance of Ukraine on February 7, 2013 № 73]. Retrieved from <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/npsbu1>.

13. Pro zatverdzhennia formy Podatkovoi deklaratsii z podatku na prybutok pidpriemstv: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 20.10.2015 № 897 [On approval of forms of tax return income tax, approved order of the Ministry of Finance of Ukraine from 20.10.2015 № 897]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15>.

14. Pro zatverdzhennia form ta Poriadku zapovnennia i podannia podatkovoi zvitnosti z podatku na dodanu vartist: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 23.09.2014 № 966 [On approval of the Order and the completion and submission of tax returns from value added tax, approved order of the Ministry of Finance of Ukraine from 23.09.2014 № 966]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1267-14>.

15. Roziasnennia shchodo zapovnennia formy derzhavnogo statystychnoho sposterezhennia N 1P-NPP (richna) “Zvit pro vyrobnytstvo ta realizatsiiu promyslovoi produktsii: zatv. Nakazom Derzhstatu Ukrainy vid 05.08.2014 № 222 [Explanations for completing the state statistical observation N 1P-

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АУДИТ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

NPP (annual) "Report on the production and sale of industrial products", approved order of the State Statistics Service of Ukraine of 05.08.2014 № 222]. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FN007851.html.

16. Pro zatverdzhennia Instruksii shchodo zapovnennia formy derzhavnoho statystychnoho sposterezhennia 1-PV (kvartalna) "Zvit z pratsi": zatv. Nakazom Derzhavnoi sluzhby statystyky № 68 vid 27.02.2013 r. [On approval of Instructions for completing the forms of state statistical observations 1-PV (quarterly) "Report on labor", approved order of the State Statistics Service № 68 from 27.02.2013]. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1212-09>.

17. Pro zatverdzhennia formy derzhavnoho statystychnoho sposterezhennia № 1-RS (odnyn raz na chotyry roky) "Zvit pro vytraty na utrymannia robochoi syly": zatv. Nakazom Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 07.08.2014 № 227 [On approving forms of state statistical observation № 1-RS (every four years) "Report on the cost of maintaining labor", approved order of the State Statistics Service of Ukraine from 07.08.2014 № 227]. Retrieved from <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1157.2661.0>.

18. Poriadok formuvannia ta podannia strahuvalnykamy zvituv shchodo sum narahovanoho yedynoho vnesku na zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strahuвання: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 14.04.2015 № 435 [The procedure for the formation and representation of insurers report on the amounts accrued single contribution for obligatory state social insurance approved order of the Ministry of Finance of Ukraine from 14.04.2015 № 435]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15>.

19. Pro zatverdzhennia formy Podatkovoho rozrahunku sum dohodu, narahovanoho (splachenoho) na koryst fizychnikh osib, i sum utrymanoho z nyh podatku (forma № 1DF) ta Poriadku zapovnennia ta podannia podatkovyimi agentamy Podatkovoho rozrahunku sum dohodu, narahovanoho (splachenoho) na koryst fizychnikh osib, i sum utrymanoho z nyh podatku: zatv. Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 13.01.2015 № 4 [On approval of forms of tax calculation amounts of income accrued (paid) for the benefit of individuals and the amounts withheld from them tax (form № 1DF) and the Procedure for completion and submission of tax agents Tax calculating the amounts of income accrued (paid) for the benefit of individuals and amounts withheld from them tax approved order of the Ministry of Finance of Ukraine of 13.01.№ 4]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0111-15>.

20. Pro zatverdzhennia Poriadku obliku sum podatkov ta zboriv, ne splachenikh subiektoom hospodariuvannia do biudzhetu u zviazku z otrymanniam podatkovykh pilg: zatv. Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.12.2010 № 1233 [On approval of the account the amounts of taxes not paid by the entity budget in connection with the tax benefits approved CMU from 27.12.2010 № 1233]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1233-2010-%D0%BF>.

21. Pro zatverdzhennia form derzhavnykh statystychnykh sposterezhennia zi statystyky pratsi: Nakaz Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy vid 07.08.2013 № 239 [On approval of state statistical observations of Labor Statistics. Order of the State Statistics Service of Ukraine from 07.08.2013 № 239]. Retrieved from <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-form-derzhavnih-statistichnih-sposterezhe-doc152869.html>.

22. Len, V.S. (2012). Hospodarskyi oblik: defnitsiia ta zmist [Economic Accounting: definition and content]. *Visnyk ChDTU. Serii ekonomichni nauky – Herald ChSTU. A series of economic science*, no. 1 (56), pp. 284–289 (in Ukrainian).

Штупун Марина Петрівна – аспірант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14027, Україна).

Штупун Марина Петровна – аспірант кафедри бухгалтерського учета, налогообложения и аудита, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14027, Украина).

Shtupun Maryna – aspirant of Department of Accounting, Taxation and Audit, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: marina13_86@mail.ru